

Nummar 20.
18ad jakkegærddē.

Korsfjerd'ast:
30ad OKTOBER 1916.

Ansvarlig redaktora:
F. LUND.

Hærra oaina.

Dastgo Hærra čalmek vagjolek birra bagjel ædnam doarjom diti famolažat daid, gæid vaimok læk ollaset suina.
2. Muitt. girje 16. 9.

Go mi olbmuk galggap viggat guoratallat Hærra stuoresvuoda ja maid son nuftgo dat buokvagalaš matta dakkat, de fertte min jurda nuftgo davjemusat orrot jaska, dainago min jurdašebme ja min oaiivvel Ibmel birra læ nuft hœlbotæbme.

Nuftgo mon dal aigom viggat cœlkket vebaš dam moadde Ibmel sane birra, mak dam bitta bagjelčallag vuolde čuožžok, de ferttim mon dallanaga bakkodet: Mon læm mendo gœlbotæbme algget viggat ouddandoallat, maid Hærra čalmak sattek oaidnet; mutto vaiko mon læm nuft gœlbotæbme ibmerdet dam, de læ must nubbe bælest stuora jedditus dasa, ja dat læ dat: Ibmel adda mudnji armo, ja son aiggo maidai čada su Bassevuoinas čilggit juoga su famolašvuodast.

Dat vuostamuš, maid mon namatam ouddalgo gukkebuidi manam læ dat, atte go Hærra sardno migjidi su sanes bokte, de i dat læk atte baldetam diti min, vaiko dat orro gaskotagai min mielast læme nuft. Mi galggap muittap maidai ovta dinga alelassi, ja dat læ atte sielovašalaš bærgalak læ garves ouddandoallat Ibmel min vuostai æra laganen go son læ,

son vigma alo oažžot vašolašvuota Ibmel ja min gaski.

Nuftgo ouddamærka diti dam bittast. Dast čuožžo, atte Hærra čalmek vagjolek mietta birra ædnam doarjom diti daid, gæn vaibmo læ suina ollaset. Nuftgo mi diettep, de læp mi buokak suddolažak, ja nuft dakkap mi jogo uceeb daihe æmbo mærest dam, mi læ baha Ibmel čalmi oudast. Ibmel matta oaidnet buok maid mi dakkap, ja i dušše dam, mutto maidai maid mi jurdašep, ja vela ouddalge go mi læp šaddam jurdašet.

Gaskotaga savkotalla bærgalak migjidi: Go don diedak Ibmel čalmek oidnek buok, ja go don ain læk dakkam duom ja dam, maid don diedak læ suddo, ja nuft vela læ du vaibmo gukken erit ollaset Ibmelin — de son i sate du šat rakistet. Nuft ja manga æra lakai sardno bærgalak — dat duhat goanstalaš — migjidi, hettim diti min begjamest min dorvo Ibmeli ja su loppadusaiddi.

Vidasebbot vigma bærgalak ouddandoallat dam, atte Ibmel i doarjo daid, gæid vaibmo i læk ollaset suina, son i fuola daina, gæk ellek sikke mailmalažat ja kristalažat, mutto dat i læk nuft. Ibmel adna fuola buokai oudast; daid gœk læk gukken sust erit, giddanam suddo sisa, gæsota son ječas lusa oažžon diti sin vaimo ollaset ječaines. Son i dato ovtage hoiggadet erit, gutte su lusa boatta.

Igo dat galgaši læt stuora jeddetussan, illon ja dorvvon migjidi diettet, at Hærrast læ daggar

imašlaš čalmek, mak vagjolek alelassi birra ædnam juokke sajest? Juo, dat læ aido dat, mi galgaši addet migjidi stuoreb dorvo Ibmeli Jurdaš duššefal dam oudastmorraš, maid Hærra adna ouddamærka diti alme loddid oudast. Son cœlkka juo dævvaset Mattæus 6ad kapitalest, 26ad vørsast: „Gæč a alme loddidi, dak æi gilve ja æige lagje, dak æi čokke laddoidi, ja d̄in almalaš aččē biebma daid almake. Vuoi maggar oappo, maggar bitta migjidi dak sanek addek! Mi oažžop læt vissas dam ala, atte i oktage alme loddin læk morrašest maid dat galgga odne ja itten gavdnat biebmon heggi. Dat buok-oainalaš Ibmel læi juo sidvnedæme rajest lagedam buok nuft ollaset ja goanstalažat maidai loddid dafhost, atte jos mi duottavuodast muttom oase dovdaseimek dast, de mi vela hæppanifimek min ječamek jallavuoda harrai.

Jurdaš, maggar Ibmel, gutte adna fuola juokke hægalaza oudast, gutte i vajaldatte ovtage lodde galletæmest.

Jos mi lokkap æmbo dam, 6ad kapitalest Mattæus evangeliu-mest, de bottik min ouddi ain æmbo harvvasebbo dingak, æmbo stuoresvuotta Hærra fuolalašvuodast. Dam 28ad vørsast cœlkka Jesus: „Gæč a liljaiddi mæcest, moft dak šaddek, dak æi barga, dak æi bane.“ Mon læm visses dam ala, atte go don ouddamærka giddag daihe gæsseg læk vazgemen mæcest, de don læk bigjam merkki, moft dak

moaddelagaš hærvarasek attamuššek bæivest bæivvai, ja nuft mangalagaš ivneg ja sortak daina læk; mutto lækgo don jurdašam daihe fuobmašam, atte dat læ aivefal I b m e l, gutte adda daidi daggar čabba ivnid ja hærmaid; dat læ I b m e l, gutte adna morraša maidai vice liljaid oudast, ja aido go son oaidna dævvaset, maid vela dat darbaša attamuššam diti, de damditi adda son dasa biebmō. Son læsivndam mæce liljaid damditi vai mi galggap oappat dovddat su stuoresvuoda ja su vaibmoladesvuoda.

„Go I b m e l garvota mæce rase nuft, mi cægga odne ja itten balkkestuvvu oabmani, igo son dalle galga ollo æmbo garvotet din, di uccan oskolažak?“ Matt. 6, 30. Ja Jesus cælkka ain vidasebbot, atte mi æp galga læt morrašest mange dinga dafhost, dastgo min almalaš ačče dietta, maid mi darbašep, ja æp mi galga læt morrašest itta bæive diti, dastgo itta bæivve adna fuola ječas oudast.

Jos mi fal addep aldsesæmek dile guoratallat, daihe rievtabut: jos Bassevuoigna oazžo lobe oudandoallat min oudda mavvolašvuoda ja čiegnalesvuoda daina hærvas sanin, nuft atte mi oaidnep æmbo čielggaset Hærra ačalaš fuolalašvuoda su sivdnadusaides oudast, mutto ænensusat min oudast, gæk læp su divrrasemus oabme — de mi æp nimmorifči nuft davja go mi dakkap.

Rakis usteb, lækgo don okta daina, gæst læ vagjegvuotta manga dinga dafhost, ale læge morrašest. Muite, atte Hærra čalmek oidnek maidai du, don ik læk vajaldatum sust, ik eisege. Lækgo don fal garves addet ječad ollaset su halldoi, ječad vaimo ollaset sudnji, dorvastak ollaset su ala, de don ik galga hœppašuvvat. Mutto don ik galga viggat lagedet ječad æra lakai go don læk, mutto osko I b m e l nuftgo don læk.

Hærra čalmek oidnek, mi dal læ mi likkada du vaimo siste; son oaidna b u o k, damditi læge dorvolaš. Hærra čalmek læ dego dollanjuokčamak. Alm. 1,14; 19,12.

Æpgo mi galgaši læt likkolaža, gæk æigaduššap daggar buokoainalaš Hærra? Juo, lekop damditi gitevaža alelassi su vuostai ja maidnot su basse nama!

Ovla Hændarak.

Norga ja dak soadaidægje ædnamak.

Nuftgo min lokkek dittek, de læ dam mañeb aige læmaš manga darolaš dampa, mak læk vuogjodattujuvvum bodnai — æmbo go goassege ouddal dam soade vuoda — mærvuolaš-vadnasin, nuftgo maidai dak vadnasak læk fidnam lakka Norga gaddin daihe Norga mæra-raje siskabælde (sjøterritorium), mi i læk lobalaš daidi soade vuolde.

Mutto mi æmbo læ dakkam vuostemiela ja vela bavčagattam min našona læ dat, atte maidai soames mærra-olbma læk šaddam masset hæga dai mæra-vuolaš-vadnasi gæčeld erinoamačet Davveabest.

Varjalam diti sin mærragaddid nuftgo nœtrala ædnam læ dal Norga rædditus gonagaslaš rade bokte lagedam ovta mærradusa dam 13ad oktober, mi čuogja navt:

„Gonagaslaš mærradusa mielde dam 13ad oktober læ mærræduvvum.“

Mærvuolaš vadnasak, garvetuvvum soade adnoi ja mak gullek dai soadaidægje našonaidi, æi galga jottalet daihe færramuššat darolaš mærra-raje siskabælde. Jos dak bagjeldulbmek dam gilddosa, sattek dak boattet dam dillai atte šaddat diedetusataga doppitallat soatteværjoiguim.

Gieldos i læk hettitussam, atte mærvuolaš-vanas garra dalke daihe hædalašvuoda dafhost boatta darolaš gaddidi gagjom diti olbmui hæga. Vanas galgga dalle siskabælde mæra-raje læt bagjelčace dilest (doallat ječas čace alde) ja našonaplævgga ja internašonalaš

mærkka galgga læt bajas gessujuvvum. Vanas galgga guoddet darolaš gadde nuft farga go dat dokkalaš sivva, mi læ diktam dam gaddaiboattem læ eritgaččam.

Æralagan mærvuolaš-vadnasak go dak namatuvvum æi maidai galga færranuššat darolaš mæra-raje siskabælde, muđoigo dat dapaťuvva čuovgabæive aige čielgos dalke siste ja bagjelčace dilest, nuftgo našonaplævgga bajasgessujuvvum.

Amas mærvuolaš-vanas, mi færranušša darolaš mærra-raje siskabælde, fertte dai vaddesvuoda gæčeld, mi aššen læ atte dakkat erotusa dai moaddelagaš sorta mærvuolaš-vadnasin, ješ gillat dam vahag, vejolaš billašume, mi satta boattet molsašæme bokte vadnas sulastallam.

Dat mærradus boatta fabnoi dam 20ad oktober dam jage.

*

Dat gonagaslaš mærradus læ dalanaga buktam vuostalastem Tysklandast, mi naggeta, atte dat mærradus læ sin vuostai. Ja dak mañemus tuiskalaš avisak čallek ja aittek Norga, dainago dak oavveldek, atte Norga læ dam dakkam Englanda goččom mielde, mi i læk duotta.

Dak tuiskalaš rædditus læ dast gieskad saddim ovta čallaga Norgi rædditussi dam mærradusa gæčeld, mi i læk dušše Tysklanda vuostai, mutto maidai Englanda.

Aido sæmma mærradusa læi dat ruotalaš rædditus dast gæsseg lagedam, mi maidai gildi dai soadaidægje našonaidi gulle mærvuolaš-vadnasid boateimest siskabellai ruotalaš mærra-raje. Mutto dalle gal i boattam mikkege vuostalastemid Tysklandast Ruotariki.

Dak ruotalaš avisak bæloštek Norga rædditusa dal dam tuiskalaš vuostalastem gæčeld, maidai dak ruotalaš avisak, mak læk tuiskalaš-ustebļaža, bæloštek Norga gævatamlage ja nuft hirmastuvvek nubbe bælest tuiskalažai aittagi diti Norga vuostai.

Dat Norga rædditus læ dal suoggardallamen dam tuiskalaš čallaga, ja mi boattep oaidnet, dai lagamuš beivid moft dat manna.

Doaivvomest læ, atte mi æp boade mange varaidegje dakkamušaidi Tysklandain. Æp mi goit savaši dam, dainago mi dattop læt rafhalaža buok našonaiguim.

Mi luottep maidai dam aige min radditusa ala ja vnorrddep atte dat gævata jiermalažat ja vuollegašvuodain juokke dafhost.

Smavva gornek.

Muttom ucca nieidaš celki: „Go mon rokkadalam, oainam mon buok,“ go mon cælkam: „Bæste min erit bahast“, oainam mon Ibmel mannamen olgus saitin soattat satan vuostai, ja go mon cælkam: „Adde migjidi andagassi“, oainam mon su stuora linin sikkomen ovta čappis tavvala.

*

Go Ibmel laidde min. de mi læp gæino alde čuovggas cædnami, man sævdnjad min gæidno ain læžžä.

*

Bibal sistdoalla buok dam duottavuoda, mi læ darbašlaš min bestujubmai, mutto mi darbašep Ibmel væke oaidnet dam.

*

Augustin oskodovdastus.

Olles Kristus mu bestujubmai.

Olles bibal munji soabben.

Olles girko mu særvvevutti.

Olles mailbmé munji Ibmel gæččamvuottan.

*

Mi oaidnep davja dam morraštaga, gæst æi læk min morrašak.

Tysklandaja ja miššona.

Muttom tuiskalaš miššon-inspektora, gutte i læk argge cælkemest su olbmuidasas duottavuoda čalla dal soadevuolde ovta miššonalaš jakke-lokkodagast:

Min tuiskalaš miššon barggo læmas ollaset dievasmættom.

Dak 36 evangelistalaš englandalažak oaffaruššek juokke jage 36 million marke (okta tuiskalaš markke læ 90 evre), ja dat arvo mielde 50 million evangelistalaš

amerikanalažak oaffaruššek 50 million. — Dademielde galgaseimek mi 44 million tuiskalažak oaffaruššat 44 million marke. Mutto mi oaffaruššat dušše 8^{1/2} million. Dam bagjel galgaseimek mi hæppanet sikke Ibmel ja olbmui oudast.

Mi jeddip daina, atte Englanda tine æmbo rudaid go mi. Vissaset. Mutto mi læp dam soade vuolde boattam oaidnet, atte mist læ æmbo rudak go mi doavoimek. Mutto æi dat gal rudak læk aššen.

Ašše læ dat, atte englandalažak aimardek æmbo go mi. Dal i læk nuft sin ædnam geografalaš dile dafhost, mutto æmbo damditi go dobbe læmas stuora vuoinalaš gocidæmek, mak læk savnjastam daid olbmuid nakkarin. Mi læp dam vuostai govdnas. Dak oskolažak galgašegje æra lakai divvot ječasek Hærra balvalussi.

Englanda doalla 3200 miššonæra. Mutto mi dušše 1197. Amerika (dak oktiotastattum statat) doalla 2750 miššonæra. Baldastallat daina galgaseimek mi doallat 2420, mutto mist læ dušše bælleoasse. Lokko naittalkættes nissonlaš miššonærain Amerikast læ 2050, Englandast 2400 ja Tysklandast — 338.

Go mi vuollegattep ječamek, aiggo Hærra bajedet min.

Dilalašvuotta Syriast ja Palæstinast

(Judalaš ædnamest) galgga læ issoras. Guokte goalmadas oase olbmui galggek læt jabmam nælge gæčeld Jerusalem guovloin, ja maidai tyfus-davdast.

Dat østerrikalaš vuostasminister sorbmijuvvum.

Dam 21ad oktober muittali okta telegramma Wienest, Øster-

rika oaivvegavpugest, atte vuostasminister (stataminister) greve Stürgkh šaddai baččujuvvut revolverin muttom blade redaktørast, goen namma læi Adler. Dat dpatuvoi gaskabæive-aige, aido go vuostasminister læi borramen gaskabæive mallasa. Sorbmijægje bači golbma skuvta mielðalagai, ja dallanaga læi vuostasminister gaččam jabmasi.

Sorbmijægje šaddai dallanaga arresterijuvvut.

Mæravuolaš soatte.

Mæravuolaš vadnasak læk ain sæmma goavesvuodain mannam oudast maidai dai maņemuš beivid. Manga darolaš dampa læk bodnaivuogjoduvvum. Dat orro čajetæme, atte mæravuolaš soatte šadda værrab ja værrab.

Maidai ruotalaš ja danskalaš dampak læk bodnaivuogjoduvvum dam maņeb aige.

Nuft ferttijek maidai dak nøitrala našonak gillat uceeb daihe æmbo dam issoras soade dafhost, sikke ovta ja nubbe lakai.

Potetosšaddo Ruotarikast.

Dat ruotalaš radditus læ bajedam stuoremus hadde (maksimalpris) 10 evre potetosin.

Aššen dasa læ, atte potetosšaddo Ruotarikast læmas dam jage hœjob go dibma.

Dollabuollem.

Gieskad bulle lakka Notodden olggoviesok. Dat likkostuvai maņemuš boddost atte gagjot šivitiid. Go æigad i læm assurerim, gilla son stuora tapa.

Aššen dollabuollemi galgga læt, atte soames smavagandak læmas varotæme rišša-saggiguim.

Dam darolaš handalfloata tapa soade vuolde.

Dat darolaš handalfloata læ gillam stuora tapa dam stuora

mæravuolaš soade vuolde. Dampaskipak læk vuogjoduvvum 224953 bruttotona, borjasskipak 48,181 bruttotona, oktibuok 268,134 bruttotona. Soatteforsikring-særve læ nuft oktibuok tapim 102,015,190 kruvna.

149 darolaš mærraolbma læk hævvanam sikke minaid ja torpedæme bokte.

Kanada galgga skappot handalfloata Norgi.

Okta londonalaš telegramma muittala, atte Kanada, dat stuora engelas kolonia, galgga rakadet daihe skappot dampaid Norgi, go dat tuiskalaš mæravuolašvadásak læk dakkam Norga handalfloatti nuft stuora tapa.

Dal galgga læt ollašattum gaskal engelasolbmaid ja Kanada kontrakta (gednegas-čallag) dam aše birra.

Stuora salledhadde

Danmarkost.

Kjøbenhavnast muittaluvvu, atte Danmarkost maksa okta salledfarpal (1 hl.) 176 kruvua, dam sagjai go dat mavsi ouddal soade ovta — kruvna farpal.

Gal dal læ juo stuora erotus.

Garradalkke Mada-Norgast.

Gieskad læmaš hui garra madalaš bieggá mietta Mada-Norga ja maida Ruotarika ja Danmarko bagjel, mi læ dakkam ollo vahag. Erinoamačæt læ dat mannam rikatelefon-linjai guovddo gaskal dai moaddelagaš gavpugid.

Moadde likkotesvuoda læk dæivvam dæm garra dalke bokte. Kristianiast bõssoli bieggá ovta ollo garddemdekest vuolas stuora cækkala mi dæivvai ovta 3-jakkasaš nieiddamana, nuft atte dat ucca-kaš manai jamaš.

Sarpsborga gavpugest dapa-tuvai dat likkotesvuotta, atte

muttom skuvlavieso dakest gaččai daihe bieggá bosoi vuolas ovta gædge, mi dæivvai ovta skuvlaganda oaivvai, nuft atte son gal-mastuvvam dilest fertti dolvu-juvvut buoccevissoi.

Mailme-soatte.

Soatte manna ain oudast nuftgo dabalažat: stuora goaves-vuodain. Dam maņemuš guovte vœkkost i læk goit šaddam stuora erotus daina ollo ja stuora frontain. Hæjos dalkke læ hettebus-san, erinoamačæt oarje-frontast.

Franska-olbmak

læk dakkam vuoto dam bæggal-mos Verdun gavpug lakkasin, gost si læk dast maņemusta mannam oudast 3 kilometara ja 7 kilometar goaddodassi. Si læk valddam oktibuok arvo mielde 6000 fanga dam šlagost.

Nuft læk si valddam fast ruoktot buok dam ædnambitta Verdun birrasin, maid tuiskalažak legje vuottam sin stuora gidda-offensiva vuolde.

Italianalažat

læk maidai dakkam nceb vuoto daina maņemuš beivin, østerrika-lažai bagjel. Si læk valddam arvo mielde 8000 fangaid guovte bæivest ja ramastam soames soattebierrgasid vuostalastest.

*

Nuorttafrontast nuftgo maidai Balkanfrontain sottujuvvu garas-vuodain, mutto i æra erotus gal læk go atte guktog bæle vuostalastek valddek soames fangaid ja soattebierrgasid.

Tuiskalažak

orrok læme gievrab dam maņeb aige nuorttafrontast go ruošalažat. Dak vuostašak læk goit valddam æmbo fangaid.

Tuisklanda læ massam ovta su bæggalmasamus aibmoginddin, gæn namma læi Boelcke. Son læi baččam vuolas 40 aibmogird-de, mutto dast maņemusta šaddai ješ vuolasbaččujuvvut.

Diedetusak.

mak galggek valddujuvvut »Nuorttanastai« maksit 5 evre juokke sadne. Daggar diedetusak sisavalddujuvvujek gidda golma gærde danr sæmma had-dai. Juokkehaš, gutte diedetusaid sisasadde, berre lokkat sanid ja sæmmast sisasaddet friamærkaid makson.

Stuoreb diedetusak, mak galggek gukkeb aige sisavalddujuvvut, garttek halbebun. Dast maņel æi valddujuvvu smaveb diedetusak bladdai ærebgo maksu, 5 evre sanest, mielde-cuovvo sæmmast.

„Nuorttanaste“ doaimatus.

Odda girjek!

»BIBALA OAPPO OAMEDOVDO-BIRRA.« Hadde 25 evre frimærkak ja girje boatta fria poastast. Dam girjest læ 60 sido.

Darogiel girje »VORE BRØDRE LAPPERNE«, 96 sido ja manga govva, mast maidai min mišson bargid govak, maid særvest maidai Lunja rokke ja »Nuorttanaste« redaktøra govva. Dat darogiel girje muittala Same mišson bargo birra Sameædnamest algo rajest dam ragjai. Dam girjest gavdnu maidai Sami apostal Thomas von Westen govva. Hadde 30 evre frimærkak, fria poastas sad-dujuvvum. — Daggar dinggum-brævak æi mana portofria poastast. Dinggu dallanaga ja čale:

Diedetusak:

Guovddagæidno suokkan værro-gæssit sattit maksit vœraid Bossekopis čakčamarkan aigi dainago kasserer læ dam aige Bossekopis ja vuostavaldda væroid.

Bossekop 1. oktober 1916.

K. K. Hætha, kasserer.

Prenttejuvvum »Nuorttanaste« prentimrakkanusast, Korsfjord'ast.